

Kultur / Bøger

Evig sommer i flygtigt barnesind

ANMELDELSE / 04.03.16

Amalie Laulund Trudsø har skrevet Sommerhus, en vellykket roman, der skildrer familieferier i sommerhus fra et barns perspektiv. Sproget er stringent, men fortællingen sentimental og melankolsk, idet barnet vokser op og må slippe sådan en fornemmelse af evighed, der nogle gange lægger sig henover en perfekt sommerdag.

Sigrid Kraglund Adamsson

Amalie Laulund Trudsø debuterede i 2013 med københavner-kortprosasamlingen *Koordinater*. Nu, tre år senere, udkommer hendes roman *Sommerhus*, en virkelig vellykket, sanserig coming-of-age-roman. Omslaget består af et strandmotiv i pastelfarvet nuttethed, og det samme kan man umiddelbart sige om de små anekdoter fra en families somre ved stranden. Fisketure i jollen, at bygge kæmpestore sandslotte på stranden, at blive bænket når nogens mor har en masse rabarbergrød til overs, så alle sommerhusvennerne kan sidde dér på rad og række og få belægning på tænderne af syren. Bagtæppet, livet derhjemme med skole, spejder og klaverundervisning, er ingen steder at se, og kun regnfulde dage kan spolere lykken. Med pessimistiske byøjne virker det næsten *for* hyggeligt, hvis ikke det var fordi, der lynhurtigt siver noget andet ind imellem historierne. Den forsigtige jeg-fortæller, lillesøsteren i en kernefamilie, vokser fra sig selv, og i dette sommerparadis, eller måske *især* her, gør det ondt, når man skal give slip på det at være lille.

Jeg-fortælleren er ved bogens begyndelse en lille pige, og begivenhederne ved stranden, i jollen, på terrassen er omgærdet af den simple magi, der er til stede, når man er et lille barn i en kernefamilie, hvis forældre stadigvæk holder livets realiteter på afstand, og man kun skal konkurrere med sin storebror om at være den vigtigste i verden. I begyndelsen er forældre en uforanderlig enhed af dufte, love og normer, som man tager for givet, og storebroren er allernådigst en allieret blandt sommerhusvennerne på stranden. Man er ikke engang begyndt at tænke over, at man er en anden end dem alle sammen, og at det, man vågner op til hver morgen faktisk slet ikke er lige så evigt som de landskaber, sommerhuset er skruet ned i.

Det er denne fornemmelse, Amalie Laulund Trudsø subtilt etablerer i begyndelsen af sin bog, og som i første omgang, i et splitsekund, står ubrudt. Sproget er stringent, men sanseligt, og til at begynde med bliver det idylliske liv ved havet *især* beskrevet med barnets associationer: »Sandbunden er fuld af sandormehuller, så mange, at man træder flere af de små bunker flade bare ved et enkelt skridt. Den ligner huden på benene efter en sommerferie i Sverige, den er nubret som af myggestik, man slet ikke længere har tal på.« Men den sproglige stringens bruges *især* som barnets *helt* egen private vejning af stemninger og nuancer. Den bliver rammen for det bur af fornemmelser, hvorfra historierne udsiges, og som tillader den vilde, upålidelige barnestemme at forstå og spejle sig i sin lillebitte verden: »Min mor holder særligt af de her blomster, ud af alle de blomster, hun holder af, er evighedsblomst en af de vigtigste. Hvorfor kan jeg ikke rigtig blive klog på, hverken udseendet eller duften er slående. Måske er det noget med stedet, at vi kun kan finde den netop hér, ligefrem må køre efter dem.« Præmissen for fortællingen er stram: Næsten intet fra hverdagslivet, fra skole og spejdeture eller vennerne derhjemme slipper igennem, sommerhuslivet har sine helt egne betingelser, og en af dets regler er, at man ikke taler om, hvad der sker, når man ikke er der.

Det kommer snigende, men det bliver ikke mindre forfærdeligt af den grund, at man er nødt til at blive voksen. Den stadig større smerte ved at tingene forandrer sig er romanens struktur, der skadefro skubber det knapt synlige narrativ i ryggen. Jeg-fortælleren fornemmer allerede tidligt i romanen en trang til at glide bort fra forældrene og være nogen selv, som da mor, far og børn er på tur i jollen og spiser

madpakker i en lille bugt: »Min bror spiser sine madder i en fart og ser på sit ur, siger ikke noget, men ser bare ud over vandet. Jeg ved hvad han tænker, har det også selv på fornemmelsen, hvordan de andre hygger sig inde på stranden.« Alligevel er hun, protagonisten, ikke så langt fremme i skoene som de andre børn, og netop hun fornemmer og sætter ord på, at det er et uhensigtsmæssigt skred, at de voksne sådan kan være andet end voksne: »Vi griner altid med de voksne, når de fortæller om deres ungdom, vi er nysgerrige, men også lidt beklemte. Som om deres historier er hemmeligheder, der egentlig ikke tilkommer os, fejlvurderede betroelser, de vil fortryde bagefter.«

Sommerhus bliver intenst, men stilfærdigt hjerteskrænde, efterhånden som protagonisten med en eksponentielt stigende styrke klamrer sig til, at intet virkelig har forandret sig. Moren må aldrig blive til andet end *mor*. Jeg-fortælleren fornemmer, leder endda efter at have allierede i sin kamp for det bestående: »Ah, siger min far, da han stiger ud, ah, og hiver efter vejret, kan I lugte havet? Det er ikke meget mere end en måned siden, vi var her på sommerferie, alligevel opfører han sig, som var det årets første weekend, opsat på at få det hele med, virkelig at have *været* her i år.«

Det er netop at konstruere dette »virkelig at have *været* her«, den falske fornemmelse af evighed på en virkelig perfekt sommerdag, Amalie Laulund Trudsø har så fin en fornemmelse for. Det kommer til at sive ind under selv de mest uspolerede situationer i sommerhuset, en fornemmelse, der bare vokser og vokser. Den sorgfulde tone begynder at strukturere sætningerne. Fra første side er det barnets afsked med barndommen og dermed dettes ansvarsfralæggelse og følelse af, at man altid bliver grebet, når man falder, der glider ud imellem fingerspidserne på en subtil og urovækkende måde. Amalie Laulund Trudsø skriver med et sprog, der giver læseren mavepuster efter mavepuster af tør genkendelse, fordi *Sommerhus* ikke er noget Astrid Lindgren eller Tove Jansson-univers hvor barndom og naivitet er lyspunkter i en ellers melankolsk virkelighed. I *Sommerhus* bliver barndommen vristet ud af barnets knyttede næve, og voksenlivet lægger sig uvelkomment over alting som et vådt, sandet håndklæde.

Sådan er *Sommerhus* tætpakket med en desperat sentimentalitet, der kun fungerer, fordi barneøjnene, den ser med, er både uforudsigelige og genkendelige, og fordi den indimellem brydes af splintrende kynisme. Med den sproglige nærhed og sanselighed og Laulund Trudsøs fine fornemmelse for romanens tidslighed lærer man som læser barnet så godt at kende, at man til sidst erkender, at hendes sprog er blevet voksent, at kampen er tabt. Nu sætter hun selv ord på det, og umiddelbarheden er ubemærket blevet erstattet af en stærkere voksen bevidsthed, sproget selv er det eneste, der stadig bærer sommerhussomrene i sig sammen med landskabet uden for haverne: »Alle somrene her er snittet ind i min hud som bogstaver i barken af et birketræ, den måde, jeg føler mig hjemme her, er så solid. Heroppe rummer landskabet en evighed.«

FAKTA

Amalie Laulund Trudsø
(f. 1988), dansk
forfatter, udkom med

sin debut *Koordinater* i 2013. Hun er desuden cand.mag. i retorik og dansk med speciale i steder i dansk litteratur. Sideløbende med forfatterskabet arbejder hun som gymnasielærer på Frederiksberg Gymnasium.

Læs også vores interview med Amalie Laulund Trudsø i forbindelse med udgivelsen af *Koordinater*.

Sommerhus
Amalie Laulund Trudsø
Rosinante
224 sider, 149,95 kr.